

Fotogenique form

Det stilrena gifter sig med det lekfulla i Eero Aarnios design. Kombinationen gör sig framför allt exceptionellt bra på bild.

DESIGN

● Eero Aarnio

Designmuseet, Högbergsgatan 23.
Till 25.9.

Eero Aarnios genomslagskraft på 1960-talet torde också bero på en del annat än det självklara, en stark känsla för form. Han är djärv, lekfull, innovativ, orädd, enveten – i början av sin karriär var han en flitig användare av telefonkatalogen – och en riktig snygging. Jag kan faktiskt tänka mig att det sistnämnda har betydelse, för vid den här tiden blir det viktigt att bygga upp en image för ett varumärke.

I sitt enmansföretag sköter han i början allt: formgivning, fotografering, kundkontakter och marknadsföring. Han själv, hans hem och hela familjen förekommer på otaliga bilder och blir därför en del av den visuella profilen.

En stor tillgång är också hans näsa för tidsandan, att ta in upplevelser och komma ut med något som sitter rätt och dessutom går ett steg vidare. *Bubblan*, en genomskinlig rund stol, hänger från taket och satt fullkomligt rätt i rymdfärdsboomen. Stolen

FÖREBÅDANDE. I inträdesprovet till inredningsarkitekturavdelningen på Konstindustriella högskolan 1954 ritade Aarnio en stol med runda former. FOTO: EERO AARNIOS ARKIV

kom 1968, året före den första målandningen.

Stol för en stjärna - men inte Bond
Hur det kom sig att hans mest kända stol *Åskbollen* blev rund har Aar-

nio många förklaringar till. Han gillar att förenkla och tog bort hörnen. Han ville göra en stol som hela familjen ryms i. Plast fungerar bäst i rundade former. För att han visste att den skulle göra sig fantastiskt bra på bild, måste man nog anta. Och det är viktigt. Det är en dröm som ska säljas, om ett avslappnat liv med oändlig fritid.

På Designmuseet glider stolen omkring i rummet på en rörlig piedestal. Jag besöker Arabiastrandens bibliotek för att provsitta ett exemplar.

Min första reaktion är att jag känner mig avskärmad från omvärlden. Som en halvkläckt kyckling vill jag kravla mig ut. För att inte säcka ihop gäller det för en kortbent person att dra upp benen, och då visar sig stolen vara den bästa tänkbara för att sitta i skraddarställning.

Vill man däremot sitta snyggt behöver man hitta ett konstfullt sätt att drapera sin kropp på i den runda formen. Det här är en stol för en stjärna, i blickfånget och samtidigt oberörbar. Något för filmer, tv-serier och fotografier i glassiga tidskrifter. Eller för James Bond, som ofta nämns ha

↑ **PUPPY.** Djurfiguren som kom 2005 är en storsäljare. FOTO: MAGIS

figurerat i stolen. Men den uppgiften avfärdar Eero Aarnio.

– Jag har aldrig sett Åskbollen i någon Bondfilm.

En av de bästa bilderna på stolen har Aarnio tagit själv. Bara pipan och benen sticker ut på en svartklädd man. En extra lång vän poserar i den första prototypen som placerats i Aarnios sovrum. Också *Pastill* gör sig fint på bild, speciellt på en tagen av frun *Pirkko*. Eero fiskar lojt från den flytande stolen i vassen.

Leksaker för vuxna

I den mycket stilrent formgivna katalogen jämförs Aarnio med andra inflytelserika kreatörer födda kring 1930-talet, bland annat den italienska formgivaren *Joe Colombo*. Generationen som upplevt andra världskriget utforskade ivrigt alla nya möjligheter under den efterföljande tiden av framtidstro. Om man är född på 1960-talet har man inte nödvändigtvis samma känsla för plast. Det

formspråk som tidigare var futurism, är nu nostalgisk retro.

För att föremålen ska väcka glädje behöver man kunna testa dem, leka med dem, men nu befinner vi oss på ett museum. Den tänkta leken vållar mig dessutom en aning huvudbry. Vad kan man göra med *Pony* eller *Puppy*? På en bildserie från 1973 skuttar Aarnios dotter *Rea* glatt omkring den lilla häststolen. Men sen då? Jo, man sitter bekvämt på *Pony*, men alldeles optimal om man vill sitta och göra saker är den nog inte.

Många av de föremål som verkar tänkta för barn appellerar i minst lika hög grad till vuxna. I museets studio en våning ner får man leka fritt med *Pony*, *Puppy* och några andra av föremålen. Här stöjar två vuxna kvinnor glatt en söndag eftermiddag.

SYNNÖVE RABB

synnove.rabb@ksfmedia.fi

← **ÅSKBOLLEN.** Eero Aarnio fick sitt stora genombrott med stolen på möbelmässan i Köln 1966. FOTO: EERO AARNIOS ARKIV

Boken Eero Aarnio – Värin ja ilon muotoilija (redaktör Aila Svenskberg, utgiven av WSOY) finns på finska och engelska. För den grafiska designen svarar designbyrån Bond.